

Ook wij kunnen in vijf stappen naar succesvol onderwijs

Tekst Robert Jacobs

De CED-Groep heeft zich verbonden aan de unieke Uncommon Schools in New York en haalde hier verschillende succesvolle ingrediënten vandaan: Teach Like a Champion voor alle onderwijsniveaus, Lead Like a Champion voor managers, Instructional Leader voor de schoolleider of ib'er en Bliksemstart voor beginnende leraren. Een groep directeuren, mt-leden, Teach-coördinatoren en instructional leaders bezocht in mei de Uncommon Schools. Op de plek waar 'Teach' ontstond, zagen zij hoe deze aanpak leerkrachten helpt om beter te leren lesgeven.

Veel scholen zijn op zoek naar nieuwe vormen en concepten om leerlingen nog beter toe te rusten voor hun toekomst. Dat levert steeds meer variatie op in het onderwijsaanbod en steeds meer maatwerk met het accent op gepersonaliseerd leren. Maar wordt ons onderwijs daar ook beter van? En profiteren alle leerlingen hiervan? In de Staat van het On-

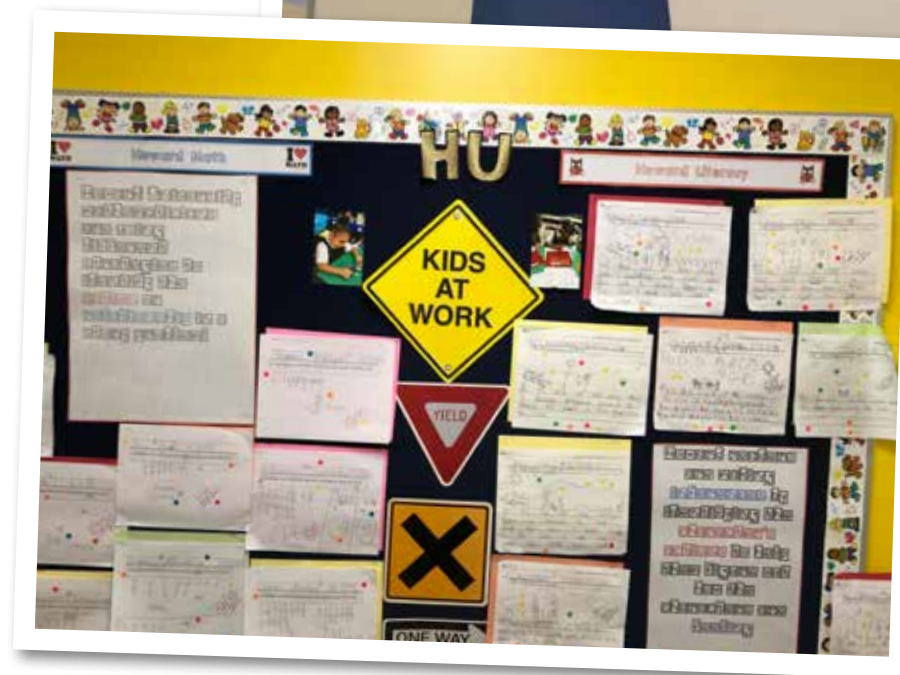
derwijs lezen we dat het onderwijs gemiddeld nog van voldoende niveau is. Maar ook dat de kansen ongelijk zijn, de leerprestaties onder druk staan en de laaggeletterdheid toeneemt. Bovendien is er een extra lerarentekort in de achterstandswijken. De inspectie roept op tot meer focus.

Wij zagen tijdens onze reis opnieuw wat het kan opleveren als je de focus weer op leren legt. Niet voor 50 of 75, maar voor 100 procent.

Yells en songs

De Uncommon Schools in New York willen kinderen uit achterstandswijken de beste kansen bieden door hen klaar te stomen voor een zo hoog mogelijk opleidingsniveau. 'Ieder kind naar College' is het motto en dat wordt bij 98% van de kinderen gerealiseerd. 'We change history', roept de directeur in de ochtendbijeenkomst voor de hele school, en met de nodige yells en songs worden de leerlingen aangemoedigd om te willen leren en zich daarmee te ontworstelen aan de armoede waar zij vandaan komen.

Echt Amerikaans! Dat werkt bij ons niet! Of toch wel? In de afgelopen jaren hebben we gezien hoe Teach Like a Champion, Lead Like a Champion, Instructional Leader en Bliksemstart het onderwijs vooruit helpen. Onze Teach-reis voegt daar de ervaring van het geheel aan toe, en die is nog meer dan de som der delen. Hierna volgen vijf sleutels tot succes, die naar onze overtuiging ook in Nederland – met gezond verstand – prima inzetbaar zijn.

Foto's CED-Groep

Sleutels tot succes

1. Elke minuut telt

Na de ochtendbijeenkomst lopen de leerlingen snel en stil naar hun klas. Daar ligt hun werk klaar en ze gaan meteen aan de slag. Klassikaal, individueel of in groepen, de instructievormen wisselen elkaar af en de leerlingen zijn actief en betrokken, continu gefocust op leren. Deze 'student culture' is misschien wel het belangrijkste kenmerk van de scholen. Die ontstaat natuurlijk niet vanzelf. Leerlingen krijgen aan het begin van elk schooljaar eerst een training in de schoolroutines: het gedrag dat van hen wordt verwacht en de gezamenlijke taal, tekens en gebaren die door de hele school heen worden gebruikt. Dat betaalt zich gedurende het schooljaar terug in effectieve leertijd en een

structuur die gedragsproblemen tot een minimum beperkt. De leraren zijn continu actief met de leerlingen bezig, hanteren ook zelf de gedragsroutines en bereiden hun lessen zo goed voor, dat ze al hun tijd effectief aan de leerlingen besteden. Dat vraagt van hen een grote inzet. Maar er zijn ook dingen die zij niet hoeven te doen. Daarover straks meer.

2. Maak keuzes in het curriculum

Als leren centraal staat en gericht is op het bereiken van een hoog uitstroomniveau, moet je als school keuzes maken. De Uncommon Schools leggen het accent op lezen, taal en rekenen. Ze beginnen daarmee al op kleuterniveau en bouwen op die basis verder met de 21e eeuwse vaardigheden denkkracht, per-

spectief nemen, zelfregulering en samenwerking. Wij maakten lessen mee van middenbouwers die aan de hand van gelezen teksten met elkaar reflecteerden over de bedoeling van de auteur en de betekenis daarvan voor henzelf. Daar schreven ze vervolgens opstellen over.

Leraren krijgen wekelijks voor al hun lessen volledig uitgeschreven lesplannen met de instructie, werkvormen en materialen die daarbij nodig zijn. Zij focussen zich in hun werk op de smalste definitie van het primaire proces: het uitvoeren van de hoogwaardige lessen en het zo goed mogelijk begeleiden van de leerlingen in hun ontwikkeling. Daar zijn ze vijf dagen per week mee bezig.

3. Benut de dagelijkse data

Op de Uncommon Schools zie je niet dat leerlingen zelfstandig werken, terwijl de leraar aan een eigen bureau met andere zaken bezig is. Hier communiceert de leraar continu met de leerlingen: hij/zij geeft instructie, bespreekt leerdoelen, luistert naar wat leerlingen met elkaar bespreken of loopt langs om feedback te geven. Al doende verzamelt de leraar informatie over het begrip van de leerlingen, de reacties op de lessen en hun resultaten. Deze worden genoteerd op het lesplanformulier en indien nodig verwerkt in de lessen voor de volgende dag. Formatieve evaluatie in optima forma.

4. Creëer een positief leerklimaat

Op school ben je om te leren en jezelf te

ontwikkelen. Met yells tijdens de ochtendbijeenkomst, slogans aan de muren en leraren die de leerlingen steeds vertellen hoe goed ze aan het leren zijn, wordt dit doel in ieders brein verankerd. Naar Nederlandse maatstaven heeft het iets weg van hersenspoelen. Maar tegelijk zien we met hoeveel plezier en betrokkenheid de leerlingen de lessen volgen en actief betrokken zijn. Kinderen worden uitgedaagd om zelf na te denken over de vraag hoe ze het doel gaan bereiken en hoe ze hun klasgenoten hierbij kunnen helpen. Gewenst gedrag wordt beloond, zowel door de leraar als door de klas. Ongewenst gedrag wordt nooit klassikaal bestraft, maar de leraar, die continu aanwezig is, geeft de leerling een persoonlijke hint. De principes van de gedragsleer worden hier consequent toegepast.

5. Geef onderwijskundig leiding

Uncommon Schools verdelen het management over een 'organizational leader' en een 'instructional leader'. De met de organisatie belaste manager is verantwoordelijk voor alle regelzaken in de school. De instructional leader legt zich toe op de inhoud van het onderwijs en de intensieve begeleiding van de leraren. Hij/zij traint alle beginnende leraren en loopt dagelijks zo'n drie uur de klassen binnen om te observeren, feedback te geven aan leraren of leerlingen en voorbeeldlessen te geven. De leraren die wij hierover spraken, zijn dit volkomen gewend en zien het als een belangrijke stap in hun ontwikkeling naar een topleeraar.

Discipline

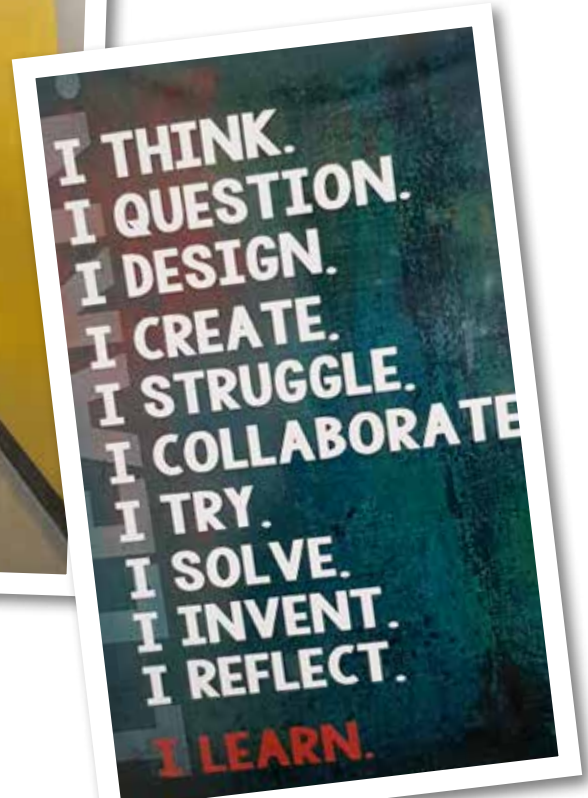
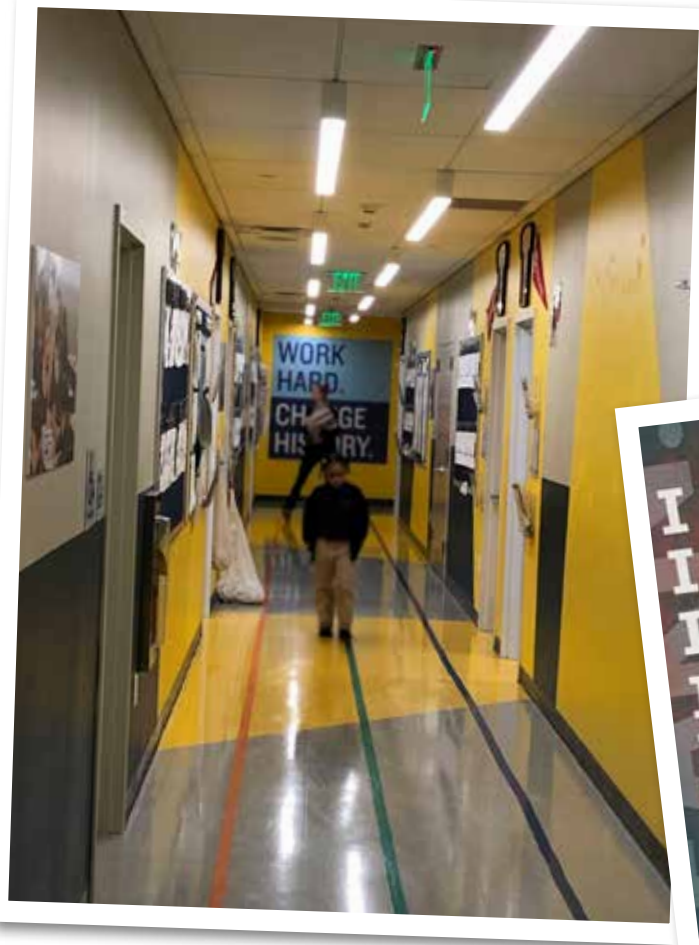
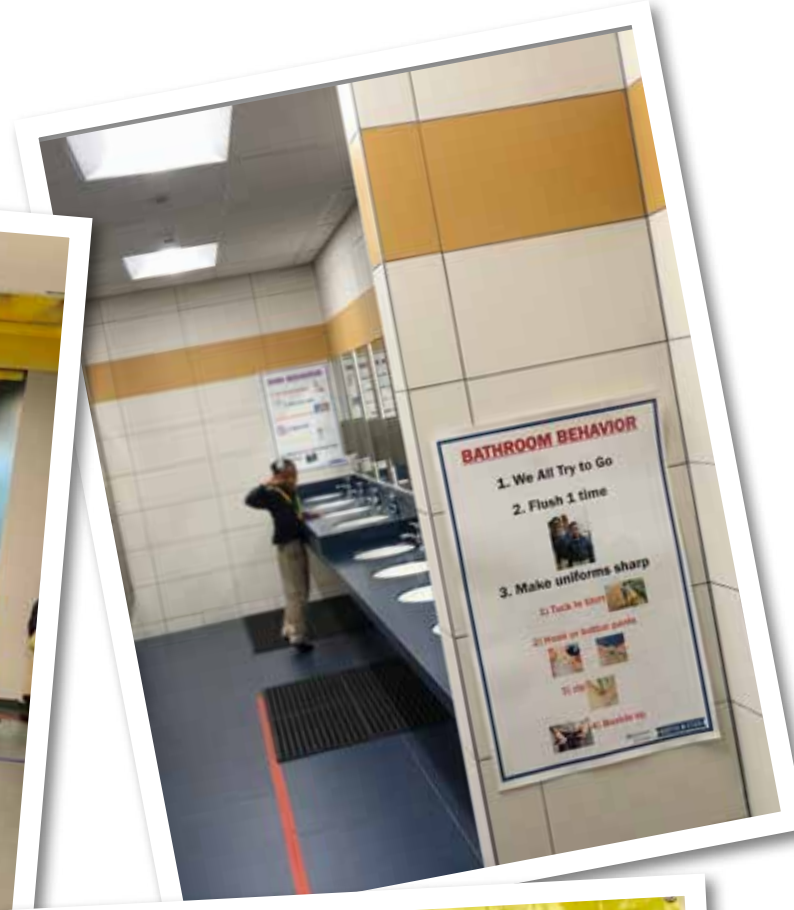
Ook in Nederland zijn dit de knoppen waaraan we draaien als het gaat om de verbetering van het onderwijsleerproces. Wat de werkwijze van de Uncommon Schools anders maakt, is de discipline en volhardendheid. Uncommon Schools doen hun werk met 100 procent aandacht. Wat maakt dat de betrokken onderwijsprofessionals dit volhouden en niet vallen voor de talloze verleidingen om hun onderwijs aan te vullen met allerlei activiteiten en projecten? Dat heeft te maken

met de overtuigingen waarop deze aanpak gestoeld is. Een geloof bijna, gesteund door de feiten, dat alleen 100 procent focus op leren deze leerlingen helpt aan een schoolcarrière waarmee ze de achterstandswijken straks achter zich kunnen laten. Is leren dan ook nog leuk? Het motto van deze scholen is: 'joy and rigor'; losjes vertaald: plezier en regels. Wij zagen dat de kinderen plezier beleven aan de lessen, de ochtendmeetings en de musicals, die óók worden geboden.

Ook in Nederland

Ouders en leerlingen zien de Uncommon Schools als kans om de armoede te ontvluchten en perspectief te krijgen op een goede plek op de arbeidsmarkt. Vanuit die drive schrijven ze zich graag in op deze scholen waar de tijd vooral wordt besteed aan leren. Is zoiets in Nederland denkbaar? Voor wie zou dit een oplossing kunnen zijn? Wij denken aan:

- scholen met onvoldoende resultaten en onvoldoende leerwinst

- ouders in achterstandsgebieden die hogere ambities hebben voor hun kinderen
- kinderen die de focus op leren willen leggen
- directeuren die onderwijskundig leider willen zijn
- managers die de begeleiding en ontwikkeling van hun teamleden als hoogste goed zien
- leraren die zich willen focussen op datgene waarvoor ze hun beroep gekozen hebben: goed lesgeven en de leerlingen optimaal begeleiden in hun ontwikkeling.

Ook het Nederlandse onderwijs kan inclusiever en effectiever worden met deze werkwijze!

De educatieve reisleiders
Rianda Heinz en Robert Jacobs waren de educatieve reisleiders. Wilt u meer weten over de reis of over wat wij voor u kunnen betekenen met betrekking tot Teach Like a Champion? Laat het hen weten!

Meer weten?
Robert Jacobs
r.jacobs@cedgroep.nl
www.uncommonschoools.org
www.cedgroep.nl/learnlikeachampion